27.9.2017
OKM

Kärkihankkeen *Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden parantaminen lapsille ja nuorille* tilanne

- **Taiteen ja kulttuurin harrastetunnit** käynnissä kouluissa nyt toista lukuvuotta. Päätökset lastenkulttuurin hankkeista annettu kesäkuussa (1,6 milj.€), taiteen perusopetuksen hankkeista tulossa hyvin pian, lokakuun alussa. Lastenkulttuurin hankkeissa tänä vuonna 20 000 koululaista, mukana paljon yläkoululaisia. Harrastetunnit käynnissä lähes 500 koulussa, 69 kunnassa ja niistä **25 kunnassa harrastetunnit tarjotaan kaikille tai lähes kaikille kunnan peruskoululaisille** (esim. Hämeenlinna, Jyväskylä, Pori, Oulu ja Seinäjoki). Hämeenlinnassa luotu jo mallinnus miten harrastetunnit toteutetaan kaikissa kunnan kouluissa.
  Taiteen perusopetuksen avustuspäätökset (1 milj.€) tuovat lukuihin mukaan lisää lapsia, kouluja ja kuntia. Avustuksilla voidaan toteuttaa myös **esittelytunteja** oppituntien aikana, jolloin taidealoihin pääsee tutustumaan vielä suurempi määrä koululaisia. Tähän tuli idea lasten kuulemisen kautta.
- Kärkihanke kokonaisuudessaan edennyt hyvin ja yhä useamman peruskoululaisen koulupäivä jatkuu harrastaen ympäri maata. Aihe erittäin kiinnostava kansainvälisesti, koska PISA2021 tulee sisältämään luovan ajattelun tutkimisen. tällä hetkellä mailla on kiinnostusta after school eli oppituntien jälkeiseen toimintaan. Tästä käytetään myös nimitystä extended education, laajennettu opetus.
- Suomen vahvuutena l**apsilähtöinen** toiminta; muissa maissa yleisesti muita perusteita lisätä harrastetoimintaa (esim. nuorisorikollisuuden torjunta). Meillä lapsen kehityksen ja kasvun tukeminen, luovat taidot ja kulttuurikompetenssi keskiössä.
- Suomessa muihin maihin verrattuna ainutlaatuista **koululaisten kuuleminen** valtakunnallisella **Koululaiskyselyllä** ja sen tulosten välitön yhteys avustuspäätöksiin. Koululaiskysely toteutettu nyt kahtena vuonna (2016 ja 2017) ja koossa 200 000 koululaisen toiveet eli mistä taide- ja kulttuurialoista sekä liikuntalajeista on kiinnostunut ja haluaisi osallistua. Koululaiskysely tarkoitus vakiinnuttaa ja se yhteen sovitetaan Kouluterveyskyselyn ja Tilastokeskuksen vapaa-ajan tutkimusten kanssa, jotta kolme kyselyä täydentävät toisiaan.
- Kärkihankkeen **haasteena** yhteistyön vahvistaminen koulujen kanssa. Pitkäkestoinen harrastustoiminnan seurauksena (kärkihankkeessa väh. 30 tuntia/lukuvuosi) lapsessa tapahtuu kulttuurista oppimista ja jollei yhteyttä kouluun ole, koulu ja opettajat eivät voi sitä hyödyntää ja todeta. Tässä menetämme ja siksi koulun, opettajien ja taiteen ja kulttuurin ammattilaisten välistä yhteistyötä ja yhteydenpitoa tulisi huomattavasti vahvistaa. Koulun tulisi nähdä harrastustoiminnan tulokset ja hyödyntää niitä.
- Lisäksi kärkihankkeella perustettu tammikuussa **Suomeen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio**, joka luo pysyvän yhteyden taidekasvatuksen tutkimuksen ja käytännön työn välille. Observatorion muodostavat Taideyliopisto ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto. Yhteistyössä ovat mukana TPO-liitto, OPH ja muut taidekasvatuksen koulutusta antavat yliopistot (Lapin yliopisto ja Aalto). Kärkihankkeella myös suunnitelman mukaisesti **laajennettu lastenkulttuurikeskusten verkostoa** kohti koko maan kattavuutta.
- Kärkihankkeen arviointi valmistuu vuoden lopussa (Niilo Mäki Instituutti). Ministeriö myös tehnyt seurantakyselyn ensimmäisestä vuodesta ja koonnut kvantitatiivista ja kvalitatiivista tietoa hankkeiden toteutuksesta. Vastaukset tuovat esille hankkeen monet myönteiset vaikutukset.